

**Eesti - Vene piiriveekogude kaitse ja säästliku kasutamise
ühiskomisjoni viienda istungi
protokoll**

Narva-Jõesuu, 18. detsember 2002. a.

Vastavalt Eesti - Vene piiriveekogude kaitse ja säästliku kasutamise alase koostöö 20. augusti 1997. a. kokkuleppele toimus 17-18. detsembril 2002. a. Narva-Jõesuus Eesti-Vene piiriveekogude kaitse ja säästliku kasutamise ühiskomisjoni (edaspidi nimetatud Komisjon) viies istung. Istungit juhatas Komisjoni kaasesimees, Eesti Vabariigi Keskkonnaministeeriumi kantsler hr. Sulev Vare.

Komisjoni kaasesimehed esinesid vastastikuste tervitustega ja esitlesid delegatsioonide koosseise (lisad 1, 2).

Komisjoni kaasesimees hr. S. Vare tutvustas delegatsioone istungi programmiga.

Komisjon kiitis esitatud programmi heaks.

Poolte kokkuleppel valiti Komisjoni istungi töökeelteks eesti ja vene keel.

Komisjon kinnitas järgmise **päevakorra**:

1. Veemajandusliku olukorra analüüs Narva jõe basseinis, k.a. Peipsi järv (Poolte ühisinformatsioon).
2. Piiriveekogude seisund 2001. a. andmete järgi (Poolte ühisinformatsioon).
3. Veekaitsemeetmete evitamisest Narva jõe basseinis, k.a. Peipsi järv (Poolte ühisinformatsioon).
4. Üldlämmastik ja -fosfor Peipsi järve troofsusseisundi mõjutajatena (Eesti poole informatsioon).
5. Narva jõe basseini keskkonna- ja piiriveekogude seisundi koondettekande koostamise käigust (Poolte informatsioon).
6. Narva veehoidla veeressursside kasutusreeglite koostamise käigust (Vene poole informatsioon).
7. Narva jõe vasakkaldal asuvate AS Lenenergo Narva Hüdroelektrijaama rajatiste ja nendealuse maa omandiõiguse registreerimisest Eestis (Vene poole informatsioon).
8. Valgalapõhine veemajanduskorraldus Eestis ja Narva-Peipsi valgala veemajanduskava koostamine (Eesti poole informatsioon).
9. Rahvusvaheliste koostööprojektide väljatöötamise ja täitmise käigust (Poolte informatsioon).
10. Töörühmade 2003. aasta tööplaanid.
11. Komisjoni järgmise istungi ajast, kohast ja päevakorrast.

1.

Esimese küsimuse kohta

Komisjon kuulas ära veemajanduse töörühma informatsiooni veemajanduslikust olukorrast Narva jõe basseinis, k.a. Peipsi järv (V. Budarin, H. Liiv; lisad 3, 4).

Komisjon märkis: Võrreldes 2000. aastaga on vee tarbimine Vene poolel võrreldes 2001. aastaga kasvanud 0,6 milj. m³ võrra, heit- ja sadevete heide suurennes 1,6 milj. m³ võrra. 2001. a. II pool-aastast lõpetati Ivangorodi linna puhastamata heitvete laskmine jõkke. Linna heitveed suunatakse käikuantud bioloogilistele puhastusseadmetele. Eesti poolel vähenes 2001. a. reostuskoormus üle 30 %. Tartus puhastatakse puhastusseadmetel 80 % linna heitvetest. Narvas töötavad puhastusseadmed veel hästi, kuid nad on amortiseerunud ja nõuavad kiiret rekonstrueerimist.

Komisjon otsustas: võtta informatsioon teadmiseks.

2.

Teise küsimuse kohta

Komisjon kuulas ära veekitse ja seire töörühmade juhtide informatsiooni piiriveekogude seisundi kohta 2001. a. andmetel (A. Sedova, K. Pachel, A. Ovanesjants; lisa 5).

Komisjon märkis: Pooled teostasid vee kvaliteedi ühisseiret Narva jõel kahes lävendis ja Narva veehoidlal (5 seirejaama). Peale selle võttis Vene pool Pljussa jõe vee- ning Narva veehoidla põhjasete proove ja tegi nende analüüse. Eesti pool tegi vaatlusi Piusa, Võhandu, Ema-, Avi-, Kääpa, Rannapungerja, Ala- ja Mustajõel. Võrreldes eelmise aastaga Narva jõe vee kvaliteet 2001. aastal ei muutunud, nii Vene kui Eesti klassifikatsiooni järgi kuulub ta mõõdukalt reostunud vete hulka (III klass). Pljussa jõe vee kvaliteet on halvenenud, vesi kuulub reostunud vete hulka (IV klass). Paljude Eesti jõgede, eeskätt Rannapungerja, Emajõe, Võhandu ökoloogiline seisund paraneb eeskätt lämmastiku- ja fosforühendite sisalduse vähenemise tõttu. Piusa, Võhandu ja Emajõe veed kuuluvad mõõdukalt reostatute hulka (III klass).

Komisjon otsustas:

1. Võtta informatsioon teadmiseks.
2. Jätkata ühisvaatlusi veekogudel.

3.

Kolmanda küsimuse kohta

Komisjon kuulas ära informatsiooni veekaitsemeetmete evitamise kohta 2001. a. Narva jõe basseinis, k.a. Peipsi järv (A. Sedova, T. Raia; lisad 6, 7).

Komisjon märkis: Narva jõe basseinis tervikuna 2001. a. veekogude koormus heitvete hulga, orgaaniliste ainete (BHT järgi) ja biogeenide (üldlämmastiku ja -fosfori järgi) eelmise aastaga võrreldes praktiliselt ei muutunud. Venemaa territooriumil hõljumikoormus vähenes, kuid Velikaja basseinis suurennes üldlämmastiku ja orgaaniliste ainete (BHT järgi) koormus seoses nende ainete heitme suurenemisega Pihkva minitsipaalettevõtte Gorvodokanal heitvetega. Eesti teerritooriumil, võrreldes 1990. aastaga, on oluliselt vähenenud Balti ja Eesti elektrijaamade veekasutus. Mõlema poole peamiste veekasutajate poolt evitati veekaitsemeetmeid toorvee kasutamisel ja veekogude koormuse vähendamiseks. Lõpetatud on Pihkva munitsipaalettevõtte Gorvodokanal mehaanilise veetustamise tsehhi ehitus, ASis Leningradslanets jätkus likvideeritud Kirovi-nim. kaevanduse kaevandusvete puhastusseadmete ehitus eesmärgiga kasutada kaevandusvett Slantsõ linna joogi-

veevarustuseks, ASis Zavod Slantsõ toimusid Siženka jõe uue sāngi puhastus- ja muud tööd. Vene poole kulutused moodustasid 56,51 milj. RUR. Eesti poolel lõpetati Jõgeva ja Valga linna heitvete puhastusseadmete ehitus, mille tulemusel hõljumi, orgaaniliste ainete ja biogeenide koormus märgatavalt vähenes. Eesti poole kulutused heitvete puhastusseadmete, kanalisatsiooni- ja veevarustusrajatiste rekonstrueerimiseks 2001. aastal Tartus, Narvas, Valgas, Võrus jm. moodustasid 68 milj. EEK.

Komisjon otsustas:

1. Võtta poolte informatsioon teadmiseks.
2. Jätkata põhiliste veetarbijate veekaitsemeetmete evitamise kontrolli.

4.

Neljanda küsimuse kohta

Komisjon kuulas ära E. Loigu informatsiooni üldlāmmastiku ja üldfosfori osast Peipsi järve troofsusseisundi kujunemisel.

Komisjon märkis: Vaatamata Peipsi reostuskoormuse olulisele vähenemisele on viimastel aastatel sagenenud sinivetikate massilise vohamise juhud (vee "õitsemine"), mis oluliselt halvendavad järve ökoloogilist seisundit, kutsudes muu hulgas esile kalade hukkumist. Eriti tugev oli see 2002. aasta suvel. Selle nähtuse sagenemise põhjuseks on lāmmastiku- ja fosforisisalduse suhte halvenemine vees. Vetikate vohamise limiteerivaks teguriks on neis tingimustes lāmmastik, mida mõned vetikaliigid omasravad otse atmosfäärist.

Komisjon otsustas: võtta informatsioon teadmiseks.

5.

Viienda küsimuse kohta

Komisjon kuulas ära V. Budarini informatsiooni Narva jõe basseini keskkonna- ja piiriveekogude seisundi koondettekande koostamise käigust.

Komisjon märkis: Ettekande Venemaa-poolne osa vene keeles on Eesti poolele üle antud 2002. a. juunis, Eesti-poolne osa on valmis vene keeles ja üle antud Vene poolele enne istungit. Eesti keeles on ettekande tekst olemas mustandina, ka inglise keeles on Eesti-poolne osa 80 % ulatuses valmis. Finantseerimise korral saaks ettekanne kolmes keeles valmis 2003. aasta lõpuks.

Komisjon otsustas:

1. Võtta informatsioon teadmiseks.
2. Pöörduda projekti "Peipsi järve basseini juhtimisprogramm" juhtkonna poole taotlusega finantseerida töid ettekande lõpliku redaktsiooni ettevalmistamiseks ja väljaandmiseks kolmes keeles.

6.

Kuuenda küsimuse kohta

Komisjon kuulas ära V. Budarini informatsiooni Narva veehoidla kasutuseeskirjade väljatöötamise käigu kohta (lisa 8).

Komisjon märkis: Täitmaks Komisjoni kolmanda istungi otsuseid tehakse Vene poolel peaaegu kaks aastat tööd Narva veehoidla uute kasutuseeskirjade väljatöötamisel. Mitmel põhjusel pole Eesti pool täies mahus esitanud töö tähtajaliseks lõpetamiseks vajalikke lähteandmeid; osa Eesti poolelt täiendavalt küsitud materjale pole aga olemas. Reeglite väljatöötamise lõpptähtaeg läheb üle 2003. aastasse.

Komisjon otsustas:

1. Võtta informatsioon teadmiseks.
2. Teha veemajanduse töörühma Eesti poolele (H. Liiv) ülesandeks:
 - a) 15. jaanuariks 2003. a. koos V. Budariniga kooskõlastada puuduvate materjalide loetelu, mis on vajalikud tööde lõpetamiseks;
 - b) anda töö lõpetamiseks vajalikud, Eesti poolel realselt olemasolevad materjalid üle 1. veebruariks 2003. a.

7.

Seitsmenda küsimuse kohta

Komisjon kuulas ära B. Fjodorovi informatsiooni AS Lenenergo tegevusest Narva Hüdroelektrijaama vasakkalda hüdrotehniliste rajatiste ja nendealuse maa omandiõiguse registreerimiseks.

Komisjon märkis: 2001. aastal taotles AS Lenenergo Narva Hüdroelektrijaama Eesti territooriumil asuvate vasakkalda hüdrotehniliste rajatiste omandiõiguse, samuti vastava maa pikaajalise kasutusõiguse registreerimist. Eesti pool otsustas teha Eesti Vabariigi territooriumil asuvate Narva Hüdroelektrijaama rajatiste õigusliku staatuse ekspertiisi.

Komisjon otsustas:

1. Võtta informatsioon teadmiseks.
2. Paluda Eesti poolt osutada kaasabi Eesti territooriumil asuvate Narva Hüdroelektrijaama rajatiste õigusliku staatuse ekspertiisi kiirendamiseks.

8.

Kaheksanda küsimuse kohta

Komisjon kuulas ära H. Liivi informatsiooni veemajanduse valgalapõhisest juhtimiskorraldusest Eestis ja Narva jõe basseini veemajanduskava koostamise kohta (lisa 9). Veemajanduskavad koostatakse vastavuses Euroopa Liidu Veepoliitika raamdirektiiviga (lisa 7).

Komisjon otsustas: võtta informatsioon teadmiseks.

9.

Üheksanda küsimuse kohta

Komisjon kuulas ära informatsiooni rahvusvaheliste koostööprojektide täitmise käigu kohta (A. Rehema, J. Nefjodova; lisad 10, 11).

Komisjon märkis: Realiseeritakse projekti MANTRA-East. Projekt "Peipsi järve basseini juhtimisprogramm", mida finantseerib Globaalne Keskkonnafond (GEF), on praeguseks kõigi partnerite poolt allkirjastatud. Projekti realiseerimine algab 2003. a. jaanuaris. TACISE projektile "Peipsi järve basseini juhtimise ökoloogilised põhimõtted" on välja kuulutatud pakkumine projekti täitja leidmiseks. 2001. a. lõpus viis Taani Keskkonnakaitse Agentuuri läbi pakkumise projekti "Velikije Luki linna veevarustussüsteemi rekonstrueerimine ja energiatarbimise ning teiste jooksvate kulutuste vähendamine Pihkva linna veevarustussüsteemis" teostaja leidmiseks, mille võitis Taani firma COWI. Vene-Taani projekti "Peipsi järve juhtimisplaan Ramsari alal" raamides on välja töötatud rahvusvahelise tähtsusega märgala "Peipsi järveäärne madalik" juhtimisplaan esialgne variant. Eestis, peale valitsusväliste organisatsioonide tehtavate tööde, täidetakse mahukaid rahvusvahelisi projekte veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide ning puhastusseadmete rekonstrueerimise alal (ISPA programmide järgi), esmajoones Narvas ja Tartus, samuti väikelinnades ja maa-asulates. Tööd kogumaksumusega 400 milj. EEK on kavandatud täitmiseks aastatel 2003-2006.

Komisjon otsustas: võtta informatsioon teadmiseks.

10.

Kümnenda küsimuse kohta

Komisjon kuulas ära töörühmade juhtide informatsiooni 2003. a. tööplaanide kohta.

Komisjon otsustas:

1. Kinnitada töörühmade tööplaanid (lisad 12-15).
2. Töörühmadel esitada 1. juuliks 2003 Komisjonile töörühmade aruanded 2001-2003. a. koostööprogrammi täitmise kohta ning 2004-2006. a. koostööprogrammi ettepanekud.

11.

Üheteistkümnenda küsimuse kohta

Komisjon kuulas ära Vene poole ettepaneku Komisjoni kuuenda istungi koha, aja ja päevakorra kohta.

Komisjon võttis vastu Vene poole ettepaneku korraldada Komisjoni kuues istung Krivski asulas 2003. a. oktoobris järgmise esialgse päevakorraga:

1. Eesti-Vene piiriveekogude-alase koostöö 2001-2003. a. programmi täitmise tulemused (ühisinformatsioon).
2. Narva jõe basseini, kaasa arvatud Peipsi järv, veemajandusliku olukorra analüüs (poolte informatsioon).
3. Veekaitsemeetmete evitamisest Narva jõe basseinis, k.a. Peipsi järv (poolte informatsioon).

4. Looduslike ja heitvete proovivõtu ja analüüside interkalibreerimise tulemustest (veekaitse ning seire ja teadusuuringute töörühmad).
5. Üldfosfori ja -lämmastiku analüüside tulemustest järve akvatooriumil ja jõgede suudmealadel järve troofsusseisundi arvutuse ja hindamise täpsustamiseks.
6. Ülepiiri-põhjavee seireprogrammide koostöölastamine.
7. Narva jõe basseini keskkonna- ja piiriveekogude seisundi koondettekande koostamisest.
8. Informatsioon Narva veehoidla kasutusreeglitest.
9. Veemajanduse arengu rahvusvaheliste koostööprojektide ja teiste ühisprojektide täitmise käigust.
10. Piiriveekogude kaitse ja säästliku kasutamise alase koostöö programm aastateks 2004-2006.
11. Töörühmade 2004. a. tööplaanid.
12. Komisjoni järgmise istungi kohast, ajast ja päevakorrast.

Komisjon tegi Komisjoni rahvuslike poolte sekretäridele ülesandeks kaks kuud enne istungit täpsustada päevakord.

Käesolev protokoll on alla kirjutatud Narva-Jõesuu linnas 18. detsembril 2002. aastal kahes eksemplaris, kumbki eesti ja vene keeles, kusjuures mõlemal tekstil on ühesugune jõud ja nad jõustuvad allakirjutamise päevast.

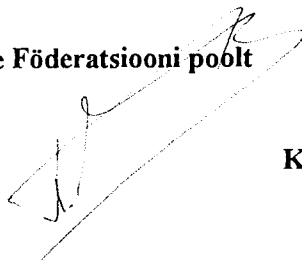
Komisjoni töö möödus konstruktiivse koostöö ja vastastikuse arusaamise õhkkonnas.

Eesti Vabariigi poolt

S. Vare

Vene Föderatsiooni poolt

K. Jankov

Eesti-Vene piiriveekogude
kaitse ja kasutamise
ühiskomisjoni
viienda istungi protokoll
lisa 1

Приложение 1
к протоколу пятого заседания
Эстонско-Российской
Совместной комиссии по
охране и использованию
трансграничных вод

Eesti delegatsioon

Eesti-Vene piiriveekogude kaitse ja kasutamise ühiskomisjoni istungil
Narva-Jõesuu, 17-18. detsember 2002

Ühiskomisjoni liikmed

Sulev Vare	Keskkonnaministeeriumi kantsler, Eesti-Vene piiriveekogude kaitse ja kasutamise ühiskomisjoni kaasesimees
Allan Gromov	Keskkonnaministeeriumi rahvusvahelise koostöö asekancler
Harry Liiv	Keskkonnaministeeriumi keskkonnakorralduse asekancler
Ago Jaani	Komisjoni Eesti poole sekretär
Mati Pokkinen	Peipsi Piirivalvepiirkonna ülem
Jalmar Mandel	Tartumaa keskkonnateenistuse juhataja
Linda Kolk	Välisministeeriumi poliitikaosakonna I sekretär

Komisjoni töörühmade juhatajad

Karin Pachel	Keskkonnaministeeriumi Info- ja Tehnokeskuse keskkonnanõuandmise büroo juhataja, seire ja teadusuuringute töörühma Eesti poole juhataja
Tiiu Raia	Keskkonnaministeeriumi veeosakonna nõunik, veekaitse töörühma Eesti poole juhataja
Angelika Rehema	Peipsi Piiriülese Koostöö keskuse projektijuht, rahvusvaheliste ja valitsusväliste organisatsioonide, kohalike omavalitsuste ja elanikkonnaga koostöö töörühma Eesti poole juhataja

Eksperdid ja külalised

Tiiu Sizova	Ida-Virumaa keskkonnateenistuse juhataja
Enn Loigu	Tallinna Tehnikaülikooli professor
Enel Ormus	Keskkonnaministeeriumi spetsialist

Eesti-Vene piiriveekogude
kaitse ja kasutamise
ühiskomisjoni
viienda istungi protokoll
lisa 2

Приложение 2
к протоколу пятого заседания
Эстонско-Российской
Совместной комиссии по
охране и использованию
трансграничных вод

Vene Föderatsiooni delegatsioon

Eesti-Vene piiriveekogude kaitse ja kasutamise ühiskomisjoni istungil
Narva-Jõesuu, 17-18. detsember 2002

Kirill Jankov	Vene Föderatsiooni Loodusvarade ministri asetäitja, delegatsiooni juht
Aleksei Ksenofontov	Leningradi oblasti Loodusvarade ja keskkonnakaitse komitee asesimees, komisjoni liige
Vladimir Budarin	Neeva-Laadoga basseini veevalitsuse juhataja, komisjoni liige
Marina Nakonetšnikova	Vene Föderatsiooni Loodusvarade ministeeriumi Vee- ressursside valitsuse piiriveekogude osakonna peaspetsialist, komisjoni Vene poole sekretär
Julia Nefjodova	Pihkva oblasti Loodusvarade ja keskkonnakaitse valitsuse juhataja
Aleksandr Ovanesjants	Vene Föderatsiooni Föderaalse hüdrometeoroloogia ja keskkonnaseire teenistuse seireosakonna juhataja
Alla Sedova	Neeva-Laadoga basseini veevalitsuse basseiniilepingute ja regionaalprogrammide osakonna asejuhataja
Aleksandr Dedjajev	Vene Föderatsiooni piiriesindaja asetäitja Vene-Eesti piiril
Juri Popov	Vene Föderatsiooni peakonsul Narvas
Boris Fjodorov	Narva Hüdroelektrijaama direktor